

QUICKSCAN FLORA EN FAUNA
KORENHORSTERWEG 8
TE LENGEL
GEMEENTE MONTFERLAND

Project: MON.E05.ECO
Rapportnummer: 09015108
Status: Eindrapportage
Datum: 20 februari 2009
Opdrachtgever: Gastenverblijf "De Korenhorst"
Korenhorsterweg 8
7044 AL Lengel
Tel. 0314 - 653044
Contactpersoon: Dhr. W. Bus

Uitvoerder: Econsultancy bv
Havenstraat 124
7005 AG Doetinchem
Tel. 0314 - 365150
Fax 0314 - 365177
Mail

Opsteller: Ing. M. koen

Kwaliteitscontroleur: Ing. E.R. Witter

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	1
2.	BESCHERMING CONFORM DE NATIONALE WETGEVING	1
3.	GEBIEDSBESCHRIJVING	2
3.1	Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	2
3.2	Ligging ten opzichte van beschermde gebieden	2
3.3	Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie	2
3.4	Te verwachten werkzaamheden en ingrepen	3
4.	ONDERZOEKSMETHODIEK	3
5.	ONDERZOEKSRESULTATEN	4
5.1	Vogels	4
5.2	Vleermuizen	5
5.3	Overige zoogdieren	5
5.4	Amfibieën, reptielen en vissen	6
5.5	Libellen en dagvlinders	6
5.6	Vaatplanten	6
6.	TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING	7
6.1	Flora- en faunawet	7
6.2	Algemene zorgplicht	8
6.3	Gebiedsbescherming	8
7.	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	9

BIJLAGEN:

1. - Topografische ligging van de locatie
- 2a. - Locatieschets
- 2b. - Foto's onderzoekslocatie
3. - Geraadpleegde bronnen
4. - Natuurwetgeving en beleid

1. INLEIDING

Econsultancy heeft van Gastenverblijf "De Korenhorst" opdracht gekregen voor het uitvoeren van een quickscan flora en fauna aan de Korenhorsterweg 8 te Lengel in de gemeente Montferland.

De quickscan flora en fauna is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanherziening.

De quickscan flora en fauna heeft als doel in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn die volgens de Flora- en faunawet een beschermde status hebben. Tevens wordt beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op gebieden die volgens overige natuurwetgeving zijn beschermd, of deel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Het onderzoek is uitgevoerd middels het verrichten van een bureauonderzoek en een veldbezoek. Op deze wijze is inzicht verkregen in de aanwezigheid van geschikt habitat en de daarbij te verwachten beschermde soorten, gesitueerd op of nabij de onderzoekslocatie.

De quickscan flora en fauna is een toets van de ecologische potenties van de onderzoekslocatie en kan niet gezien worden als volwaardig ecologisch onderzoek. Er zijn in dit onderzoek geen uitgebreide inventarisaties uitgevoerd naar soorten en soortgroepen. Een ecologische inventarisatie beslaat meerdere veldbezoeken gedurende de voor de soortgroep meest gunstige periode van het jaar.

Econsultancy is lid van de branchevereniging "Netwerk Groene Bureaus" en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde richtlijnen en protocollen. In dat kader verklaart Econsultancy ten behoeve van de onderzoekslocatie niet eerder betrokken te zijn geweest voor ecologische advisering of ecologisch onderzoek.

Voor zover bij de opdrachtgever en de gemeente Montferland bekend, is er niet eerder ecologisch onderzoek op de onderzoekslocatie uitgevoerd.

2. BESCHERMING CONFORM DE NATIONALE WETGEVING

Zorg voor alle inheemse planten- en diersoorten en voor de natuurlijke rijkdommen van gebieden wordt gegarandeerd door de naleving van de wet- en regelgeving ten aanzien van natuur en milieu. De instrumenten die deze bescherming mogelijk maken zijn op Europees niveau vertaald in Natura 2000. De Europese wetgevingen ten aanzien van de soortbescherming zijn in Nederland vertaald in de Flora- en faunawet. De gebiedsbescherming is vastgelegd in de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998. Hiermee heeft Nederland de Europese wetgeving in de nationale wetgeving verankerd.

Door in de planfase van een (bouw)project of ruimtelijke ontwikkeling rekening te houden met het eventueel voorkomen van beschermde planten- en diersoorten kan effectief worden omgegaan met de aanwezigheid van een beschermde soort. Een dreigende overtreding van de Flora- en faunawet kan zo snel gesignaleerd en in veel situaties voorkomen worden. Vervolgens kan er accuraat actie ondernomen worden om zodoende de overlevingskansen en migratiemogelijkheden van een beschermde soort in het betreffende gebied geen blijvende schade toe te brengen.

Om alle gebieden met elkaar te verbinden en om uitwisseling en verspreiding van soorten mogelijk te maken, wordt er in Nederland druk gewerkt aan de realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Verder worden diverse Rode lijsten van bedreigde soorten gehanteerd bij beoordelingen voor de aanwijzing van bescherming en compensatie. In bijlage 4 wordt een nadere toelichting gegeven omtrent de wet- en regelgeving ten aanzien van natuur.

3. GEBIEDSBESCHRIJVING

3.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie ($\pm 1.500 \text{ m}^2$) is gelegen aan de Korenhorsterweg 8, circa 1,35 km ten noorden van de kern van Lengel in de gemeente Montferland (zie bijlage 1). Het perceel, waar de onderzoekslocatie deel van uitmaakt, is kadastraal bekend gemeente Bergh, sectie B, nummer 582.

Volgens de topografische kaart van Nederland, kaartblad 40 F (schaal 1:25.000), zijn de coördinaten van het midden van de onderzoekslocatie $X = 215.765$, $Y = 434.305$. De onderzoekslocatie is gelegen in het kilometerhok 215/434.

De onderzoekslocatie behoort tot de Korenhorsterweg 10 en betreft een voormalige stal, een deels open schuur en een open mestopslag (mesthoop). De mestopslag bevindt zich tussen de twee gebouwen. De voormalige stal, het westelijke gebouw, is voorzien van een zolder, is leegstaand en wordt goed gelucht. Het dak is niet voorzien van isolatie of een aftimmering, waardoor de dakpannen van binnenuit direct zichtbaar zijn.

De deels open schuur, het oostelijke gebouw, is in gebruik als opslag van hooi en materialen. Langs de oostzijde van deze schuur bevindt zich een kleine houtopstand. Op het terrein van het gastenverblijf bevindt zich naast het tweetal schuren ook een woonhuis, een werkruimte, een paardenstal en een overdekt terras dat is ingericht voor gasten. Verder bestaat het terrein uit een tuin met gazon, (fruit)bomen, sierbeplanting, kreupelhout en een houtsingel langs de zuidoost grens van het terrein.

Het terrein ten noorden en oosten van de onderzoekslocatie behoort tot boerenerf Korenhorsterweg 10. Op het naastgelegen erf bevindt zich onder andere een woonhuis, een stal, een schuur, een mestsilo en een tuin. De overige directe omgeving bestaat uit agrarische percelen, welke in gebruik zijn als akker/grasland. En ten oosten van het gastenverblijf, bevindt zich in het akkerland een oud veldschuurtje

In bijlage 2a is de huidige situatie op een locatieschets weergegeven. Bijlage 2b bevat enkele foto's van de onderzoekslocatie.

3.2 Ligging ten opzichte van beschermde gebieden

Natura 2000

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen de grenzen, of in de directe nabijheid van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000-gebied. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied bevindt zich op circa 10 km ten zuidwesten van de onderzoekslocatie. Het betreft hier de 'Gelderse Poort'

Ecologische Hoofdstructuur

De onderzoekslocatie ligt niet binnen een kerngebied, verbingsgebied of verwevingsgebied, dat deel uitmaakt van de EHS. Op circa 500 meter ten westen van de onderzoekslocatie bevindt zich de rand van het bos- en natuurgebied 'Bergherbos'. Dit gebied is aangewezen als een kerngebied van de EHS.

3.3 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie

De locaties Korenhorsterweg 8 en 10 hebben momenteel een agrarische bestemming. Op de locatie Korenhorsterweg 8 is momenteel het gastenverblijf 'De Korenhorst' gelegen. Op de locatie Korenhorsterweg 10 bevindt zich een oude schuur welke verbouwd zal worden tot gastenverblijf, groepsaccommodatie en Bed&Breakfast. Om dit mogelijk te maken krijgen beide locaties één gezamenlijke recreatieve bestemming met twee bedrijfswoningen samen.

3.4 Te verwachten werkzaamheden en ingrepen

Ten behoeve van de voorgenomen plannen wordt de voormalige stal verbouwd en geïsoleerd. Hierbij blijven de aanwezige ruimtes direct onder de dakrand behouden. De kleine aanbouw aan de oostzijde van de stal wordt gesloopt. De deels open schuur zal voor 2/3 deel eveneens worden gesloopt, circa 1/3 deel aan de oostzijde blijft bestaan. Daarnaast wordt de open mestopslag verplaatst en worden er bomen aangeplant. De aanwezige bomen direct ten zuiden van de schuur blijven behouden.

4. ONDERZOEKSMETHODIEK

Aan de hand van verspreidingsatlassen en andere standaardwerken is nagegaan welke bijzondere planten- en diersoorten er voor kunnen komen op de onderzoekslocatie. Verder is het Natuurloket geraadpleegd, zijn toegankelijke gegevens van natuur- en soortbescherming organisaties gebruikt en zijn gegevens van de provincie Gelderland geraadpleegd. Een overzicht van de geraadpleegde bronnen is weergegeven in bijlage 3.

De informatie over deze soorten is veelal weergegeven op kilometerhokniveau of op uurhokniveau (5 x 5 kilometer). De kaart van Nederland is door de Topografische Dienst van Nederland verdeeld in blokken van 1 km², de kilometerhokken. De plaatsaanduiding van een kilometerhok bestaat uit de coördinaten van de x-as en de y-as die elkaar in de linker onderhoek van het hok snijden. Aangezien met de schaal van kilometerhokken of uurhokken een groter gebied wordt beschouwd dan alleen de onderzoekslocatie, betekent dit niet dat de kritische soorten ook daadwerkelijk voorkomen binnen de begrenzing van de onderzoekslocatie. Sommige verspreidingsgegevens zijn niet erg actueel. Dit betekent dat de meest recente verspreidingsgegevens reeds verouderd kunnen zijn. De meeste te gebruiken gegevens vormen daarom geen uitsluitel over het aantal soorten en type waarneming van een soort in het betreffende gebied, maar enkel een indicatie over het voorkomen.

Het veldbezoek is afgelegd op 3 februari 2009. Tijdens dit veldbezoek is de gehele onderzoekslocatie, alsmede de omliggende percelen onderzocht. Gedurende het veldbezoek is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde en bedreigde soorten op basis van het aanwezige habitat.

Vanwege de aanwezigheid van een zolder is er met behulp van onder andere een zaklantaarn gezocht naar de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van broedvogels, vleermuizen, en overige zoogdieren.

5. ONDERZOEKSRESULTATEN

5.1 Vogels

Broedvogels

Door het Natuurloket wordt aangegeven dat het kilometerhok niet is onderzocht op de aanwezigheid van broedvogels. Ook bij de gemeente Montferland zijn geen broedvogelgegevens bekend.

De bebouwing op de onderzoekslocatie vormt een geschikt onderkomen voor algemeen voorkomen- de broedvogels als huismus, boerenzwaluw, zwarte roodstaart, witte kwikstaart. Deze soorten maken hun nesten in bebouwing. Van de mogelijk te verwachten broedvogels staan huismus en boeren- zwaluw op de Rode Lijst 2004 van bedreigde vogelsoorten. De beplanting op en rond het terrein van het gastenverblijf biedt broedgelegenheid aan algemene vogelsoorten als merel, winterkoning, rood- borst, heggenmus, Turkse tortel en houtduif.

Steenuil

Onder de dakrand van de te verbouwen stal zijn tijdens het veldbezoek braakballen van een steenuil gevonden, wat duidt op het gebruik van de stal door een steenuil. In de stal zijn echter geen nestindi- caties met betrekking tot de steenuil aangetroffen. Het betreft hier enkel een rustplaats. De rustplaats direct onder de dakrand blijft, volgens de opdrachtgever, ook na de verbouwing en isolering van de stal aanwezig, waardoor de steenuil van deze bebouwing gebruik kan blijven maken.

De deels te slopen schuur is vanwege het aanbod van meer wegkruipmogelijkheden, ook meer geschikt als nestplaats voor de steenuil in vergelijking met de grotere te verbouwen stal. In de deels te slopen schuur zijn echter geen verblijfsindicatie van een steenuil aangetroffen. Door de sloop van een deel van de schuur wordt geen actuele nestplaats verstoord. Het huidige leefgebied van de steenuil wordt niet wezenlijk aangetast en er is geen sprake van overtreding van de Flora- en fauna- wet, mits de potentiële nestplaats wordt gecompenseerd middels het plaatsen van een steenuilen- nestkast. De nestkast dient op een geschikte locatie binnen het huidige steenuilenterritorium, het terrein van het gastenverblijf, worden geplaatst. De nestkast dient te worden geplaatst alvorens de schuur te slopen.

In de huidige situatie bevindt de nestplaats van de locatie gebruikende steenuilen zich vermoedelijk in de paardenstal ten zuiden van de onderzoekslocatie. Dit vanwege de aanwezigheid van een grote hoeveelheid uitwerpselen (braakballen) onder de vermoedelijke nestplaats. De voorgenomen uitbrei- dingsplannen hebben geen betrekking op de paardenstal, waardoor de vermoedelijke nestplaats behouden blijft. Daarnaast zijn er in de paardenstal en in de overige bebouwing op het terrein, buiten de voorgenomen ingreep, voldoende andere geschikte nestplaatsen voor steenuilen.

De open mestopslag (mesthoop) vormt een ideale voedselbron voor steenuilen. Door het verplaatsen van de mestopslag naar een andere locatie binnen het terrein gaat deze voedselbron niet verloren.

Kerkuil

In het overkapte terrasgedeelte van het gastenverblijf, buiten de onderzoekslocatie, bevindt zich een bewoonde kerkuilenkast. Daarnaast is tijdens het veldbezoek in de nok van het dak van het terrasge- deelte een roestende kerkuil waargenomen. De voorgenomen verbouwing en sloop hebben geen betrekking op een vaste rust- of verblijfplaats van een kerkuil. Daarnaast blijven op het terrein van het gastenverblijf ruim voldoende geschikte potentiële roestplaatsen voor de kerkuil aanwezig.

Zowel steenuil als kerkuil zijn opgenomen in de Rode Lijst 2004 van bedreigde vogelsoorten, met als status kwetsbaar. Het functionele leefgebied, waaronder de vaste rust- en verblijfplaats, van beide uilensoorten is jaarrond beschermd.

Slaapplaatsen

Sommige vogelsoorten zoals houtduif, kauw en huismus, maar ook ransuilen, maken vooral buiten het broedseizoen gebruik van gemeenschappelijke slaapplaatsen. Meestal wordt hierbij beschutting gezocht in de vorm van dichte begroeiing, of de veiligheid van open water. Er zijn geen indicaties dat op de onderzoekslocatie een gemeenschappelijke slaapplaats aanwezig is.

5.2 Vleermuizen

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (Limpens *et al.* 1997) blijkt dat er in het uurhok, waar de onderzoekslocatie deel van uitmaakt de volgende soorten vleermuizen zijn waargenomen; gewone dwergvleermuis, rosse vleermuis, meervleermuis en laatvlieger. Volgens de atlas is in het ten westen gelegen "Bergherbos" ook de gewone grootoorvleermuis waargenomen.

Verblijfplaatsen op de onderzoekslocatie

De bebouwing op de onderzoekslocatie is niet geschikt voor het vormen van kolonies. Er zijn geen spouwmuren aanwezig die middels stootvoegen bereikbaar zijn voor vleermuizen. Verder zijn er geen ruimtes achter betimmeringen waargenomen, waar vleermuizen gebruik van kunnen maken. Daarnaast is de te verbouwen stal zeer tocht doorlatend, waardoor het klimaat ongunstig is voor grootoorvleermuizen, welke vaak gebruik maken van zolders van gebouwen als kerken en schuren.

Het kan nooit volledig worden uitgesloten dat een enkele vleermuis incidenteel van de bebouwing gebruik maakt, echter de aanwezigheid van een vaste rust- en verblijfplaats is onwaarschijnlijk.

Verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie

De bebouwing en bomen buiten de onderzoekslocatie, op het terrein van het gastenverblijf en naastgelegen boerenerf, zijn potentieel geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Eventuele verblijfplaatsen hierin ondervinden, mede vanwege de afstand, geen hinder van de ingreep op de onderzoekslocatie.

Foeragerende vleermuizen

Het gehele terrein van het gastenverblijf zal, gelet op het aanwezige habitat, een mogelijk onderdeel vormen van het foerageergebied voor in de omgeving verblijvende vleermuizen. De onderzoekslocatie zelf vormt een weinig geschikt foerageerhabitat, omdat het voornamelijk bebouwing betreft. De plannen zullen geen aantasting van het foerageergebied vormen. Tijdens en na de werkzaamheden zal het geschikte foerageerhabitat op het terrein aanwezig blijven.

Vliegroutes

Door de herinrichting van de onderzoekslocatie worden geen vliegroutes verstoord, omdat de bomen in de omgeving die als potentiële vliegroute kunnen fungeren, gehandhaafd blijven bij de herbestemming van de onderzoekslocatie.

5.3 Overige zoogdieren

Het terrein van het gastenverblijf vormt een geschikt habitat voor enkele kleine grondgebonden zoogdieren als egel, rosse woelmuis en huispitsmuis. Door de aanwezigheid van beplanting en opslag van hout zijn er op de onderzoekslocatie voor zoogdieren tal plekken om te schuilen. De onderzoekslocatie zelf is weinig geschikt voor grondgebonden zoogdieren, omdat het hoofdzakelijk bebouwing betreft. Van de onderzoekslocatie zelf zullen naar verwachting enkel algemene muizensoorten gebruik maken. Voor de te verwachten algemeen voorkomende soorten geldt in het kader van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling, waardoor een ontheffing bij verstoring niet noodzakelijk is.

De onderzoekslocatie vormt een geschikt habitat voor de steenmarter. Voor deze soort geldt geen vrijstelling van de Flora- en faunawet. Tijdens het veldbezoek zijn echter geen sporen als prooi-resten of uitwerpselen, aangetroffen die duiden op het gebruik van de onderzoekslocatie door deze soort.

5.4 Amfibieën, reptielen en vissen

Volgens gegevens van RAVON en Provincie Gelderland (Atlas reptielen en amfibieën 1985-2005) zijn in het uurhok, waar de onderzoekslocatie deel van uitmaakt, de volgende soorten waargenomen: kleine watersalamander, gewone pad, groene kikker (onbepaald), bastaardkikker, bruine kikker en zandhagedis.

Het terrein van het gastenverblijf vormt geschikt landhabitat voor algemene amfibieënsoorten als bruine kikker en gewone pad. Hier kunnen deze soorten beschutting vinden onder de beplanting en houtopslag. De onderzoekslocatie zelf is weinig geschikt als landhabitat, omdat het voornamelijk bebouwing betreft. Vanwege het ontbreken van wateroppervlakten als beken, sloten en vijvers op de onderzoekslocatie, is het uit te sluiten dat er voortplantingsmogelijkheden zijn op de locatie voor amfibieën. Vanwege het ontbreken van open water kan de onderzoekslocatie geen onderkomen bieden aan vissen.

Reptielen stellen specifieke eisen aan het habitat die betrekking hebben op verschillende factoren. Op de onderzoekslocatie is geen geschikt habitat voor reptielen aanwezig. De waarnemingen van de zandhagedis hebben naar verwachting betrekking op het bos- en natuurgebied 'Bergherbos'.

5.5 Libellen en dagvlinders

Voor libellen geldt dat ze water nodig hebben ter voortplanting en gezien het ontbreken hiervan kan gesteld worden dat deze soortgroep niet in staat is zich in de huidige situatie te vestigen.

Beschermde dagvlinders stellen specifieke eisen aan het voortplantingshabitat met waard- en nectarplanten. Het is uitgesloten dat er binnen de onderzoekslocatie voldoende geschikt habitat aanwezig is voor een (deel)populatie van een beschermde vlindersoort.

Het is niet uit te sluiten dat er incidenteel waarnemingen gedaan kunnen worden van beschermde en zeldzame soorten. Dit komt doordat veel soorten na hun voortplantingstijd zwerfgedrag vertonen.

5.6 Vaatplanten

Aangezien de locatie bestaat uit bebouwing en een mestopslag, is het niet te verwachten dat er beschermde of zeldzame plantensoorten op de locatie te vinden zijn. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde of zeldzame planten waargenomen. Hierbij is tevens gelet op de aanwezigheid van (beschermde) muurvegetatie.

De aanwezigheid van water, de zuurgraad van de bodem, de beschikbare hoeveelheid voedingsstoffen, de hoeveelheid zonlicht en de antropogene beïnvloeding bepalen in hoeverre een groeiplaats voor een bepaalde plant geschikt is. Vanwege de specifieke eisen die de meeste beschermde soorten stellen aan de groeiomstandigheden zijn de meeste beschermde vaatplanten op de onderzoekslocatie niet te verwachten.

6. TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING

6.1 Flora- en faunawet

In het kader van de voorgenomen plannen zijn eventuele overtredingen ten aanzien broedvogels eenvoudig te voorkomen. Voor de overige soortgroepen zijn, door het ontbreken van geschikt habitat en/of verblijfindicaties, of door een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling, geen overtredingen te verwachten ten aanzien van de Flora- en faunawet.

Broedvogels

Alle broedende inheemse vogels en hun nesten zijn wettelijk beschermd en vallen onder de strikt beschermde klasse (soorten tabel 3). De Flora- en faunawet regelt onder meer de bescherming van vogels in het broedseizoen: *het verstoren van broedende vogels en jongen, of het vernielen van nesten en eieren is verboden*. In de meeste gevallen is een overtreding gemakkelijk te voorkomen door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren of de broedgelegenheid buiten het broedseizoen te verwijderen. Spechtensoorten, kolonievogels en de meeste roofvogels zijn het gehele jaar beschermd omdat de nestplaats, bomengroep of boomholte ook buiten het broedseizoen gebruikt wordt of omdat deze soorten enkel gebruik maken van door andere vogelsoorten gemaakte nestgelegenheid.

Voor de te verwachten broedvogels, met uitzondering van uilen, geldt dat indien de voorgenomen werkzaamheden buiten het broedseizoen worden gestart, geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot broedvogels. Uitgangspunt hierbij is dat er geen broedende vogels op het moment van ingrijpen aanwezig zijn binnen het te verstoren gedeelte van de onderzoekslocatie.

Er wordt in de Flora- en faunawet geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal wordt de periode maart tot half augustus aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen. Het uitvoeren van een controle op de aanwezigheid van een broedgeval voor aanvang van de werkzaamheden, kan eveneens voorkomen dat er onnodige verstoring van broedvogels en vertraging van de plannen plaatsvindt.

Voor de steenuil en kerkuil geldt dat het leefgebied, waaronder de vaste rust- en verblijfplaats, jaarrond beschermd is. Veranderingen in het leefgebied hebben grote impact op het voortbestaan van beide soorten. De huidige vaste rust- en verblijfplaatsen van beide uilensoorten blijven gehandhaafd. In de bebouwing op het terrein, buiten de voorgenomen ingreep, bevinden zich meerdere potentiële nestplaatsen. Het huidige leefgebied van de steenuil wordt niet wezenlijk aangetast en er is geen sprake van overtreding van de Flora- en faunawet, mits de potentiële nestplaats (de deels te slopen schuur) wordt gecompenseerd middels het plaatsen van een steenuilennestkast. De nestkast dient te worden geplaatst alvorens de schuur te slopen.

De mestopslag wordt enkel verplaatst, waardoor deze belangrijke voedselbron niet verloren gaat. Doordat er bomen worden aangeplant zal de kwaliteit van het leefgebied voor met name de steenuil verder toenemen.

Beide uilensoorten zullen geen negatief effect ondervinden van de voorgenomen ingrepen. Hierdoor is er geen sprake van een overtreding ten aanzien van de Flora- en faunawet en is een ontheffingsaanvraag niet aan de orde.

6.2 Algemene zorgplicht

Voor de te verwachten amfibieën en grondgebonden zoogdieren geldt een algehele vrijstelling van de Flora- en faunawet met betrekking tot de ruimtelijke ontwikkelingen en herinrichting die plaats zullen vinden op de onderzoekslocatie. Het is echter wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de eventueel aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen.

In het kader van de algemene zorgplicht zijn in de huidige situatie geen aanvullende maatregelen noodzakelijk. De betreffende soorten als egel en gewone pad zijn voornamelijk te verwachten buiten het terrein waar de voorgenomen ingreep plaatsvindt.

6.3 Gebiedsbescherming

De quickscan flora en fauna toetst voornamelijk aan de Flora- en faunawet. Indien een plangebied in of nabij een gebied is gelegen dat tot de EHS behoort of onder de Natuurbeschermingswet valt, dient te worden bepaald of er een effect valt te verwachten. Bij een toetsing aan de Natuurbeschermingswet spelen vaak andere facetten mee, zoals de aanwezige doelsoorten en kernwaarden van het betreffende beschermde gebied.

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen of in de nabijheid van een Natura 2000-gebied. Door de voorgenomen ingrepen worden er geen ecologische verbindingen of natuurgebieden verstoord dan wel aangetast. Het tot de EHS behorende bos- en natuurgebied 'Bergherbos' ondervindt dan ook geen negatieve effecten vanwege de voorgenomen ingrepen op de onderzoekslocatie. In het kader van gebiedsbescherming (Natura 2000 en EHS) is geen nadere toetsing noodzakelijk.

7. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Econsultancy heeft in opdracht van Gastenverblijf "De Korenhorst" een quickscan flora en fauna uitgevoerd aan de Korenhorsterweg 8 te Lengel in de gemeente Montferland.

De quickscan flora en fauna is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanherziening.

Te verwachten ingrepen:

Ten behoeve van de voorgenomen plannen wordt de voormalige stal verbouwd en geïsoleerd. Hierbij blijven de aanwezige ruimtes direct onder de dakrand behouden. De kleine aanbouw aan de oostzijde van de stal en 2/3 deel van de deels open schuur zal worden gesloopt, circa 1/3 deel aan de oostzijde blijft bestaan. Daarnaast wordt de open mestopslag verplaatst en worden er bomen aangeplant.

Waarnemingen en te verwachten soorten:

De bebouwing op de onderzoekslocatie wordt door steenuil gebruikt als rustplaats en is geschikt als potentiële nestplaats. Onder de te handhaven dakrand van de te verbouwen stal zijn braakballen van steenuil aangetroffen. Het betreft hier enkel een rustplaats. Tijdens het veldbezoek zijn in de stal geen nestindicaties met betrekking tot de steenuil aangetroffen. De deels te slopen schuur is vanwege het aanbod van wegkruipmogelijkheden geschikt als nestplaats voor de steenuil in vergelijking met de grotere te verbouwen stal. Tijdens het veldbezoek zijn in de deels te slopen schuur echter geen verblijfsindicatie van een steenuil aangetroffen. De huidige nestplaats van de aanwezige steenuilen bevindt zich naar verwachting in de paardenstal ten zuiden van de onderzoekslocatie.

Verder kan de bebouwing op de locatie onderkomen bieden aan algemeen voorkomende broedvogels als huismus, boerenzwaluw, zwarte roodstaart en witte kwikstaart. Het overdekte terrasgedeelte, buiten de onderzoekslocatie, vormt een vaste rust- en verblijfplaats voor de kerkuil. De hierin aanwezige kerkuilennestkast is eveneens in gebruik door de kerkuil. Vleermuizen zullen de onderzoekslocatie enkel gebruiken om te foerageren. Voor beschermde soorten uit de overige soortgroepen vormt de onderzoekslocatie zelf geen geschikt habitat.

Maatregelen ter voorkoming van negatieve effecten:

Het huidige leefgebied van de steenuil wordt niet wezenlijk aangetast en er is geen sprake van overtreding van de Flora- en faunawet, mits de potentiële nestplaats (de deels te slopen schuur) wordt gecompenseerd middels het plaatsen van een steenuilennestkast. De nestkast dient te worden geplaatst alvorens de schuur te slopen.

Verstoren ten aanzien van de te verwachten niet jaarrond beschermde broedvogels kunnen worden voorkomen door de werkzaamheden buiten het broedseizoen te starten of door een controle uit te voeren op de aanwezigheid van broedgevallen voor aanvang van de werkzaamheden. Er wordt in de Flora- en faunawet geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal wordt de periode maart tot half augustus aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen.

Algemene zorgplicht:

Voor de mogelijk op het terrein aanwezige algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren en amfibieën geldt de algemene zorgplicht, die er ondermeer in voorziet dat al het redelijkerwijs mogelijke dient te worden gedaan om het doden van individuen te voorkomen. Met betrekking tot de voorgenomen ingrepen is het treffen van (soort)specifieke maatregelen niet aan de orde.

Gebiedsbescherming:

De EHS zal niet worden aangetast door de herbestemming van de onderzoekslocatie. Externe werking op overige beschermde natuurgebieden (Natura 2000) is niet aan de orde.

Noodzaak tot nader onderzoek:

Nader onderzoek naar het voorkomen van verschillende soortgroepen wordt in de huidige situatie niet noodzakelijk geacht.

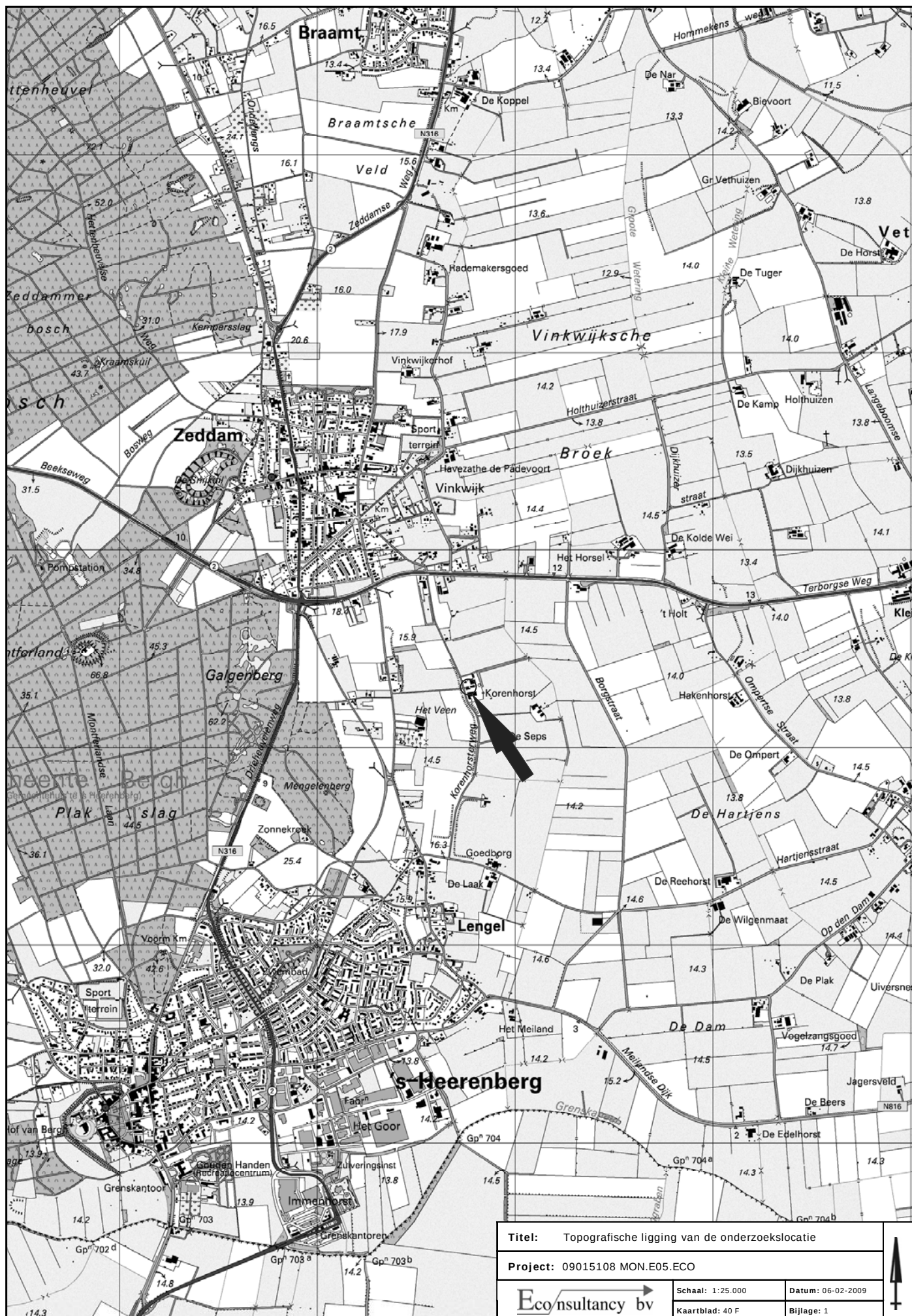
Noodzaak aanvraag ontheffing Flora- en faunawet artikel 75c

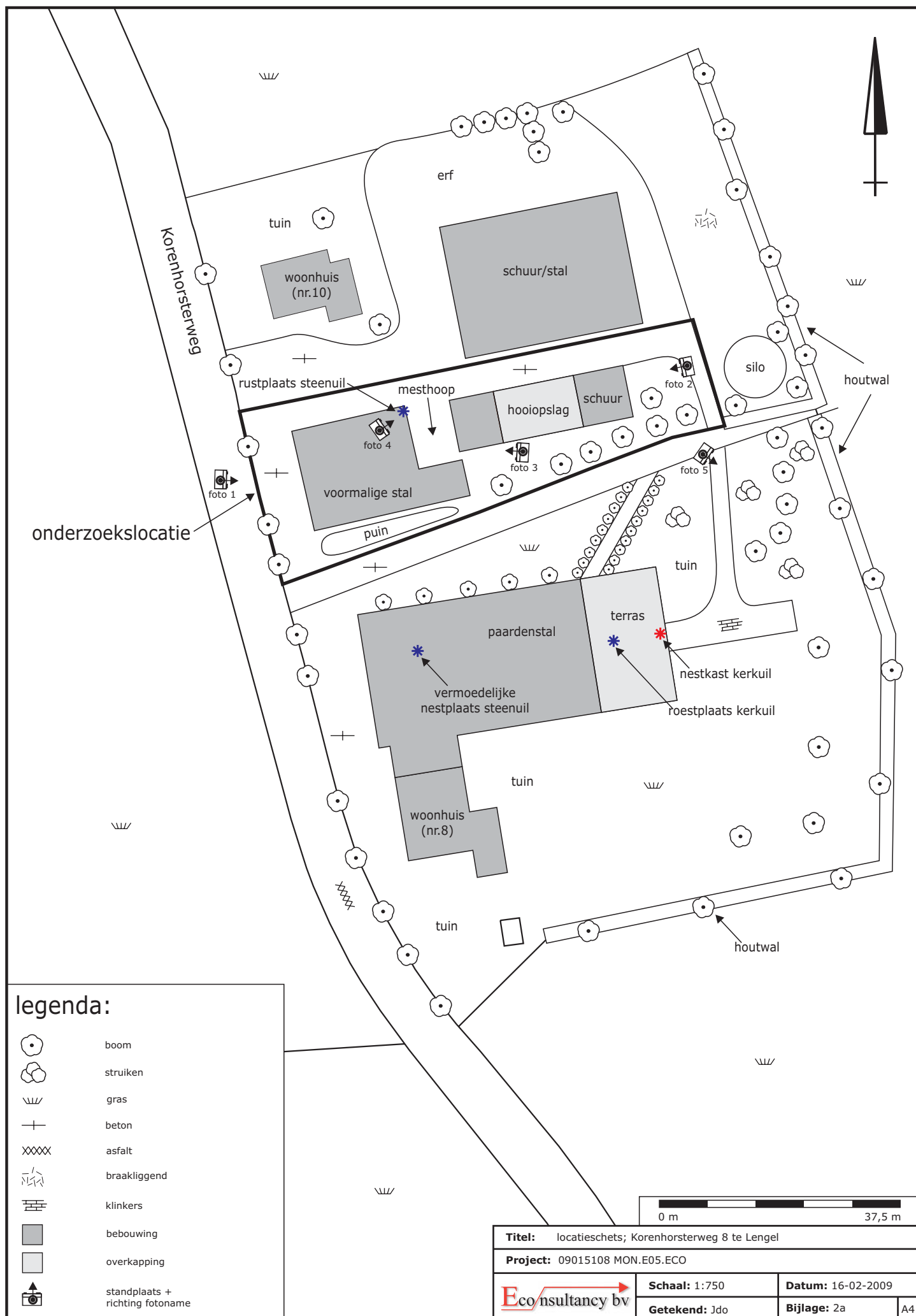
Ontheffingsaanvraag voor overtreding van verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet ten aanzien van het verstoren van vaste rust- en verblijfplaatsen is niet noodzakelijk, vooropgesteld dat er op het moment van ingrijpen geen broedgeval aanwezig is binnen de voorgenomen ingreep.

Tabel I geeft een samenvatting van de te verwachten verstoring en de te nemen vervolgstappen.

Tabel I. Overzicht te verwachten verstoring en te nemen vervolgstappen

Soortgroep		Ingrep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffings aanvraag (*)	Bijzonderheden / opmerkingen
Broedvogels	algemeen	ja ¹	nee	nee	¹ het verwijderen/slopen van nestgelegenheden buiten het broedseizoen uitvoeren
	jaarrond beschermd	nee ²	nee	nee	² mits steenuilennestkast wordt geplaatst alvorens de schuur wordt gesloopt
Vleermuizen	verblijfplaatsen	nee	nee	nee	-
	foerageergebied	nee	nee	nee	-
	vliegroutes	nee	nee	nee	-
Grondgebonden zoogdieren		nee	nee	nee	-
Amfibieën		nee	nee	nee	-
Reptielen		nee	nee	nee	-
Vissen		nee	nee	nee	-
Libellen		nee	nee	nee	-
Dagvlinders		nee	nee	nee	-
Vaatplanten		nee	nee	nee	-

Bijlage 2b Foto's onderzoekslocatie

Foto 1. westzijde te verbouwen voormalige stal

Foto 2. oostzijde deels te slopen schuur (oostelijke deel blijft gehandhaafd)

Bijlage 2b Foto's onderzoekslocatie

Foto 3. locatie rustplaats van steenuil, oostelijke zijde te verbouwen stal

Foto 4. rustplaats steenuil in te verbouwen stal

Bijlage 2b Foto's onderzoekslocatie

Foto 5. tuin van gastenverblijf, geschikte locatie steenuilennestkast

Bijlage 3 Geraadpleegde bronnen

LITERATUUR

- Beersma, P. & W. en A. van den Burg, Steenuilen, Roodbont BV, november 2007.
- Hustings, F., Borggreve C., van Turnhout C. & Thissen J. 2004. Basisrapport voor de Rode Lijst Vogels volgens Nederlandse en IUCN-criteria. SOVON-onderzoeksrapport 2004/13. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.
- Heusden, W.R.M. van & Vreugdenhil, S.J., 2008. Handreiking Flora- en faunawet. Dienst Landelijk Gebied.
- Limpens, H.J.G.A., Mostert, K. & Bongers, W. (eds.) 1997. Atlas van de Nederlandse Vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.
- Lange, L., Twisk, P., Winden, A. van, Diepenbeek, A. van 1994. Zoogdieren van West-Europa. Stichting Uitgeverij van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming 2003, 2de druk, Utrecht.
- Nöllert, A.&C., 2001. Amfibieëngids van Europa. Tirion Uitgevers bv, Baarn
- SOVON Broedvogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. Nederlandse fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.
- Spitzen - van der Sluijs, A.M., G.W. Willink, R. Cremers, F.G.W.A. Ottburg, R.J. de Boer, P.M.L.. Pfaff, W.W. de Wild, D.J. Stronks, R.J.H. Schröder, M.T. de Vos, D. M. Soes, P. Frigge & P.J.H. Struijk, 2007. Atlas reptielen en amfibieën in Gelderland. 1985 - 2005. Stichting RAVON, Nijmegen.

INTERNET

www.atlasgroengelderland.nl
www.minInv.nl (natuurwetgeving)
www.ravon.nl (soortgegevens amfibieën, reptielen en vissen)
www.vlinderstichting.nl (soortgegevens vlinders en libellen)
www.waarneming.nl (waarnemingen van vrijwilligers)
www.zoogdiervereniging.nl (soortgegevens zoogdieren)
www.zoogdieratlas.nl (verspreidingsgegevens zoogdieren)

Bijlage 4 Natuurwetgeving en beleid

Flora- en faunawet

De Europese natuurwetgeving is in Nederland, op het gebied van de soortbescherming, uitgewerkt in de Flora- en faunawet. Deze wet heeft tot doel alle in Nederland in het wild voorkomende planten- en diersoorten te beschermen en in stand te houden. Om dit doel te bereiken, bevat de wet een aantal verbodsbepalingen (zie tabel I). Hierbij wordt het zogenaamde “nee, tenzij...” principe gehanteerd. Dit wil zeggen dat activiteiten met een (potentieel) schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn (“nee”). Van dit verbod kan echter onder voorwaarden (“tenzij”) afgeweken worden door ontheffingen of vrijstellingen. Onder “activiteiten” worden alle activiteiten in het kader van de ruimtelijke ontwikkeling of inrichting, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik verstaan. Voorbeelden hiervan zijn de sloop van gebouwen, de ontwikkeling van woonwijken en bedrijventerreinen, dempen van wateren, maar ook natuurontwikkelingsprojecten. Alle activiteiten moeten getoetst worden op hun effecten op aanwezige en mogelijk aanwezige beschermde planten- diersoorten.

Tabel I. *Verbodsbepalingen Flora- en faunawet*

Artikel 8	Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
Artikel 9	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
Artikel 10	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.
Artikel 11	Het is verboden nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Tabel II. *Soortbeschermingscategorieën Flora- en faunawet*

De Flora- en faunawet maakt onderscheid in een drietal beschermingscategorieën. Iedere categorie heeft zijn eigen ontheffingsmogelijkheden en toetsingscriteria. Voor vogels is een aparte categorie.

Tabel 1 algemeen beschermde soorten
Voor de soorten in Tabel 1 van de Flora- en faunawet geldt, bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik, een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing in het kader van artikel 75 aangevraagd te worden. Voorbeelden zijn: ree, haas konijn, egel, bruine kikker, gewone pad, wijngaardslak, brede wespenorchis, grote kaardenbol
Tabel 2 overige beschermde soorten
Voor de soorten in Tabel 2 van de Flora- en faunawet dient bij overtreding van de verbodsbepalingen een ontheffing aangevraagd te worden. Echter indien er volgens een door het ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode gewerkt wordt, geldt er bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik, een vrijstelling van de verbodsbepalingen en hoeft er geen ontheffing aangevraagd te worden. De ontheffingaanvraag wordt getoetst aan het criterium ‘doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort’ (‘lichte toets’). Voorbeelden zijn: eekhoorn, steenmarter, kleine modderkruiper, gele helmbloem, steenbreekvaren, tongvaren
Tabel 3 strikt beschermde soorten
Voor de soorten van Tabel 3 van de Flora- en faunawet dient bij overtreding van de verbodsbepalingen bij alle activiteiten (waaronder ruimtelijke ontwikkeling en inrichting) een ontheffing aangevraagd te worden. In een zeer beperkt aantal gevallen kan er op basis van een door het ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode een vrijstelling verleend worden voor de ontheffingsverplichting bij een zeer beperkt aantal activiteiten. De ontheffingaanvraag wordt getoetst aan een drietal criteria (uitgebreide toets). Bij de uitgebreide toets dient aan alle afzonderlijke criteria te worden voldaan. De criteria zijn als volgt: de activiteiten of werkzaamheden doen geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort, er is geen andere bevredigende oplossing (alternatief) voor de geplande activiteiten of werkzaamheden, die minder schade oplevert voor de betreffende soort en er moet sprake zijn van een bij de wet genoemd belang. Voorbeelden zijn: das, waterspitsmuis, alle vleermuissoorten, rugstreeppad, boomkikker, kamsalamander

Tabel II (vervolg). Soortbeschermingscategorieën Flora- en faunawet

Vogels
Voor vogels geldt dat er altijd een ontheffing aangevraagd dient te worden. Indien activiteiten plaatsvinden waarbij verbodsbepalingen worden overtreden ten aanzien van (broed)vogels dient er een uitgebreide toets, zoals beschreven bij Tabel 3 Flora- en faunawet toegepast te worden. Indien er gewerkt wordt volgens een door het ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode is het mogelijk dat er geen ontheffing aangevraagd hoeft te worden bij bestendig gebruik en onderhoud, bestendig beheer en ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Bij broedvogels kan een overtreding in de meeste gevallen gemakkelijk voorkomen worden door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren.

Tabel III. Algemene Zorgplicht

Algemene Zorgplicht (artikel 2)
Een belangrijk uitgangspunt binnen de Flora- en faunawet is dat op elke burger de plicht rust om voldoende zorg in acht te nemen voor alle in het wild levende planten en dieren en hun directe leefomgeving. Dit houdt in dat iedereen zich dient in te spannen om de nadelige gevolgen voor een soort te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken. De zorgplicht is ten alle tijden van toepassing, ook al vindt er geen overtreding van een verbodsbepaling plaats.

Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet 2005 heeft tot doel bijzondere natuurgebieden in Nederland te beschermen en in stand te houden. De wet omvat onder andere de richtlijnen van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn ten aanzien van gebiedsbescherming. Doordat de Habitatrichtlijn en de Vogelrichtlijn beide zijn opgenomen in de Natura 2000 wetgeving, zullen de termen “habitatrichtlijn-gebied” en “vogelrichtlijngebied” komen te vervallen. De betreffende gebieden worden momenteel opgenomen en aangewezen als Natura 2000 gebieden. Natura 2000 is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden op het grondgebied van de Europese Unie. Handelingen die een negatieve invloed hebben op gebieden die binnen dit netwerk vallen, worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Een vergunning is vereist. Door middel van het Nederlandse vergunningsstelsel wordt een zorgvuldige afweging gewaarborgd. De vergunningen zullen beoordeeld en afgegeven worden door het ministerie van LNV (via Dienst Regelingen) of door de provincie. In de aankomende jaren zullen voor alle gebieden beheerplannen opgesteld worden. Tot die tijd zal er echter per project beoordeeld moeten worden of er nadelige effecten te verwachten zijn voor een beschermd gebied.

Ecologische hoofdstructuur (EHS)

De Nederlandse Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een netwerk van gebieden dat planten- en diersoorten in staat stelt zich door en tussen verschillende natuurgebieden te verplaatsen. Het netwerk moet voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat gebieden hun ecologische waarde verliezen. De EHS is onderdeel van een Europees ecologisch netwerk en bestaat uit kerngebieden (in Nederland de Natura-2000 gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en de Wetlands) of verweven gebieden (gericht op de verweving van landbouw, wonen en natuur) die onderling verbonden worden door ecologische verbindingzones. Ecologische verbindingzones zijn stroken en stukjes natuur die de verspreid liggende natuurgebieden met elkaar verbinden. Op deze manier kunnen dieren en planten zich van het ene naar het andere leefgebied verplaatsen. Met name de kleine populaties die met uitsterven worden bedreigd, blijven hierdoor levensvatbaar. Negatieve invloed op de werking van een verbinding of aantasting van een verbinding dient vermeden en gecompenseerd te worden zodat het netwerk niet verslechtert.

Rode Lijsten

In opdracht van het ministerie van LNV zijn voor diverse soortgroepen zogenaamde Rode Lijsten samengesteld. Deze Rode Lijsten vermelden van welke soorten het voortbestaan in Nederland bedreigd wordt. Op deze manier geven de lijsten een indicatie van het belang van aanwezige planten en dieren in een gebied voor het behoud van de hele populatie. In door het ministerie van LNV opgestelde soortbeschermingsplannen wordt aangegeven welke maatregelen genomen moeten worden om het voortbestaan van deze soorten te waarborgen. Deze soortbeschermingsplannen worden door diverse provincies gehanteerd voor het opstellen van compensatieverplichtingen.